

Sygnatura akt IX GC 769/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

P., dnia 19 lutego 2016 roku

Sąd Okręgowy w Poznaniu IX Wydział Gospodarczy w następującym składzie:

Przewodniczący: **SSO Piotr Marciniak**

Protokolant: st. sekr. sąd. Paulina Kurowiak

po rozpoznaniu w dniu 5 lutego 2016 r. w Poznaniu

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) z siedzibą w P.

przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P.

o rozwiązanie spółki

1. oddała powództwo,

2. zasądza od powoda na rzecz pozwanej kwotę 377 zł (trzysta siedemdziesiąt siedem złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

/-/ SSO Piotr Marciniak

Sygn.akt IX Gc 769/15

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 10 lipca 2015 r. powódka (...) z siedzibą w P. (dalej też: (...)) wniosła o rozwiązanie pozwanej (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P. oraz o zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powódka wskazała, że jako wspólnik w pozwanej spółce posiada 146 udziałów, wspólnik (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością posiada 48 udziałów, a wspólnik (...) z ograniczoną odpowiedzialnością posiada 146 udziałów. Powódka podała, że zawarła umowę spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z pozostałymi wspólnikami w celu gospodarczym poprzez prowadzenie działalności gospodarczej, której przedmiot został ściśle określony, jednakże od 2010 roku do chwili obecnej spółka (...) Spółka z o.o. zaprzestała prowadzenia tej działalności, a tym samym realizowania ustalonego celu gospodarczego, dla którego powódka oraz pozostali wspólnicy zawarli w dniu 17 lipca 2008 roku umowę spółki. Powódka podkreśliła, że od tego czasu nie może znaleźć z pozostałymi wspólnikami konsensu odnośnie kontynuowania przez spółkę (...) Spółka z o.o. działalności gospodarczej. Powódka pokreśliła, że powodem przystąpienia przez nią do tworzenia pozwanej spółki była perspektywa wsparcia powódki na płaszczyźnie lokalowej (nadbudowa budynku położonego przy ul. (...), który to budynek był najęty przez powódkę od podmiotów powiązanych z innymi udziałowcami pozwanej), w związku z dynamicznym (...), co stanowiło jedyny cel zawązania spółki. Pozwana jednak nie zrealizowała tego celu, do dnia dzisiejszego nie wybudowała żadnej powierzchni, a obecnie powódka nie ma żadnych niezrealizowanych potrzeb lokalowych.

Ponadto powódka wskazała, że ostatnio dodatkowo pojawiły się poważne konflikty pomiędzy wspólnikami i nie może znaleźć z nimi porozumienia odnośnie bieżących spraw spółki. Powódka jako wspólnik mniejszościowy, bez wpływu na skład personalny i sposób funkcjonowania zarządu spółki, nie posiada bieżącej wiedzy na temat sytuacji w spółce.

Zdaniem powódki niemożliwość osiągnięcia celu gospodarczego przez spółkę (...) Spółka z o.o. ma charakter trwały i można zakładać, że taki stan rzeczy nie ustąpi w najbliższym okresie. Wskazano jednocześnie, że powódka próbowała ustąpić z grona wspólników, proponując zbycie swoich udziałów na rzecz pozostałych wspólników oraz umorzenie udziałów poprzez nabycie ich przez spółkę, na co nie wyrażono zgody. Powódka wniosła ponadto o podjęcie uchwały w sprawie postawienia pozwanej spółki w stan likwidacji. W dniu 28 października 2013 roku odbyło się Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników spółki I. (...) Sp. z o.o., którego porządek obrad obejmował m.in. podjęcie uchwały w sprawie wyrażenia zgody na umorzenie przez (...) jej wszystkich udziałów w spółce (...) Sp. z o.o. bez obowiązku spłaty oraz podjęcie uchwały w przedmiocie obniżenia kapitału zakładowego pozwanej spółki o kwotę umorzonych udziałów powoda, co również spotkało się ze sprzeciwem pozostałych wspólników spółki.

W ocenie powódki brak współdziałania wspólników, w tym zaprzestanie dążenia do osiągnięcia wspólnego celu gospodarczego oraz niemożliwość dobrowolnego rozwiązania pozwanej spółki przez jej wspólników, skutkować powinno rozwiązaniem spółki przez sąd. Żądanie uzasadnione jest również faktem, że skoro pozostali wspólnicy nie wyrażają zgody na wyjście powódki ze spółki, to pozbawiają ją istotnych uprawnień przewidzianych w k.s.h. i umowie spółki, wykorzystując tym samym bezzasadnie swoją pozycję jako wspólnika większościowego.

Jednocześnie powódka wskazała, że zaproponowany na dzień 18 marca 2015 roku porządek obrad Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników godził w dobre obyczaje, a szczególnie prowadzi do niechybnego podjęcia przez większościowych udziałowców uchwał sprzecznych z interesem powoda. Dotyczy to szczególnie możliwości podjęcia uchwały o nałożeniu na wspólników dopłat w maksymalnej wysokości, co oznaczać będzie konieczność wpłacenia spółce, która dotychczas nie prowadziła żadnej znaczącej działalności, która nie zrealizowała żadnego z celów, dla których została powołana, w której decyzje podejmuje zarząd wybierany przez większościowych wspólników kwoty 7 300 000,00 złotych. Do chwili złożenia pozwu, większościowi udziałowcy nie chcą zrezygnować z dopłat co do zasady, co więcej podtrzymują zamiar uchwalenia ich realizacji. Jednocześnie spółka zamierza prowadzić nieuzgodnione, bliżej nieokreślone inwestycje, większościowi udziałowcy podejmują uchwały, których celem jest prowadzenie inwestycji niosących za sobą ryzyko finansowe w postaci konieczności skorzystania z dopłat dla pokrycia ewentualnych strat spółki i zaciągniętych zobowiązań (np. kredytowych).

W odpowiedzi na pozew datowanej na dzień 4 sierpnia 2015 r. (k. 324 i n.) pozwana wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie na swoją rzecz od powódki kosztów procesu według norm przepisanych.

Pozwana zaprzeczyła, że istnieją podstawy do rozwiązania spółki, o których mowa w art. 271 ksh, wskazując, że osiągnięcie celu spółki jest w pełni możliwe i nie istnieją żadne ważne przyczyny, które mogłyby skutkować koniecznością zakończenia jej bytu prawnego. Pozwana podkreśliła, że celem zawiązania spółki była działalność komercyjna (gospodarcza, nastawiona na osiąganie zysku), związana nie tylko ze wznoszeniem i przebudową budynków (i to w ogólności, a nie konkretnie wskazanych), ale także z obrotem nieruchomościami, inwestowaniem w nie, ich wynajmem i dzierżawą. Bezprzedmiotowe pozostają zatem rozważania na temat tego, czy pozwana udzieliła powódce „wsparcia na płaszczyźnie lokalowej” (nadbudowa najmowanego wówczas przez powódkę lokalu na pomieszczenia szkoły) – skoro nie stanowiło to celu spółki, określonego w umowie spółki. Podkreślono, że istotą umowy spółki handlowej (art. 3 ksh) jest zobowiązanie się wspólników do osiągnięcia wspólnego celu - w domyśle: celu odpowiadającego wspólnemu interesowi wspólników, a nie interesowi tylko jednego z nich (tu: np. powódki). Zdaniem pozwanej bez znaczenia pozostaje również czy spółka wybudowała jakkolwiek „powierzchnie”, skoro wznoszenie budynków (i to w ogólności, a nie skonkretyzowanych) jest tylko jednym z wielu, a nie wyłącznym, przedmiotem działalności spółki i nie może być utożsamiane z celem, od realizacji którego zależy dalsze istnienie spółki. Ponadto pozwana zaprzeczyła by spółka nie realizowała określonego w umowie celu oraz, że nie jest możliwe jego dalsze osiągnięcie. Niezależnie jednak przytoczyła, że „niemożność osiągnięcia celu spółki” powinna mieć przede wszystkim charakter zobiektywizowany, a jeżeli już „zachodzi subiektywnie” tj. jeśli jest wywołana stosunkami spółki, zwłaszcza w

sytuacji konfliktu między wspólnikami, dotyczy przypadków „ekstremalnych”, gdy niemożność podejmowania uchwał utrudnia prawidłowe funkcjonowanie spółki, gdyż samo istnienie konfliktu nie wyczerpuje przesłanek z art. 271 pkt 1 ksh.

Pozwana spółka podkreśliła przy tym, że wspólnicy pozostają ze sobą w kontakcie i czynią starania, by porozumienie między sobą osiągać i utrzymywać, Zgromadzenia Wspólników spółki są odbywane i podejmują ważne, wiążące uchwały. Działalność w normalnym, niezakłóconym, trybie prowadzi też zarząd spółki.

Pozwana zaprzeczyła wreszcie, by w spółce dochodziło do bezzasadnego nadużywania pozycji wspólnika większościowego, już chociażby z tej przyczyny, że w (...) takiego udziałowca nie ma.

W toku dalszego postępowania strony podtrzymały swoje dotychczasowe stanowiska.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

(...) w P. prowadzi statutową działalność dydaktyczną i naukową. W dniu 30 września 2008 r. (...) zawała z (...) sp. z o.o. jako użytkownikiem wieczystym i współwłaścicielem budynku położnego w P. przy ulicy (...) umowę najmu lokali, które zostały przeznaczone na cele dydaktyczne szkoły. Przed rokiem 2008 obowiązująca umowa najmu zawarta została ze spółką (...) sp. z o.o. (obecnie (...) sp. z o.o.). Aktualnie prawo użytkowania wieczystego nieruchomości i własność budynku przysługuje spółce (...) sp. z o.o. z siedzibą w P.. Administratorem nieruchomości w całym okresie trwania stosunku najmu był A. G. (1). W związku z rozwojem powódka poszukiwała możliwości powiększenia powierzchni przedmiotu najmu. Zarządca nieruchomości A. G. (1) zaproponował jako interesujące z punktu widzenia powódki rozwiązanie polegające na rozbudowie istniejącego przy ulicy (...) budynku, poprzez nadbudowę kondygnacji, przeznaczonych do użytku dla (...).

bezsporne, nadto dowód: dokumentacja dotycząca stosunku najmu (k. 95-176), statut (...) (k.), zeznania za pozwaną A. G. (k. 568).

W dniu 17 lipca 2008 roku powódka - (...) w P. oraz spółka (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. - poprzednio spółka (...) sp. z o.o. z siedzibą w (...) sp. z o.o. z siedzibą w P. zawarli umowę spółki z ograniczoną odpowiedzialnością (...) w P., wpisanej do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy Poznań Nowe Miasto i W. w P. VIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod nr KRS (...). Wspólnicy objęli udziały (równe i niepodzielne, o wartości nominalnej 500 zł każdy) w spółce w następujący sposób: (...) 26 udziałów o łącznej wartości nominalnej 13 000 zł; (...) sp. z o.o. - 48 udziałów o łącznej wartości nominalnej 24 000 zł; (...) sp. z o.o. - 26 udziałów o łącznej wartości nominalnej 13 000 zł.

Strony ustaliły, że przedmiot działalności spółki obejmuje: roboty budowlane związane z wznoszeniem budynków, roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej, roboty budowlane specjalistyczne, działalność związaną z obsługą rynku nieruchomości, uprawy rolne, chów i hodowla zwierząt, wyłączając działalność usługową, pośrednictwo pieniężne, pozostałą finansową działalność usługową, wynajem i dzierżawę, działalność komercyjną.

Umowa spółki została zawieszona celem współpracy z powódką, która miała początkowym etapie dotyczyć m.in. rozbudowy budynku, którego powierzchnię najmowała (...) oraz szerzej, zgodnie z przedmiotem działalności spółki określonym w umowie.

W § 5 umowy spółki postanowiono, że udziały mogą być umarżane na mocy uchwały wspólników, za zgodą wspólnika, którego udziały mają być umarżone. Umarżenie udziałów miało poprzedzać ich nabycie przez spółkę za wynagrodzeniem określonym uchwałą wspólników. Wynagrodzenie to nie mogło być niższe od wartości księgowej umarżanych udziałów, chyba że wspólnik wyrazi na to zgodę. Za zgodą wspólnika wyrażoną na piśmie umarżenie udziałów może nastąpić bez wynagrodzenia. Przewidziano również, że bez obniżenia kapitału zakładowego udziały mogą być umarżone tylko z czystego zysku. Umowa spółki przewiduje, że zbycie udziału, jego ułamkowej części oraz obciążenie wymaga zgody zgromadzenia wspólników (§ 6). Strony uzgodniły również, że uchwała wspólników może

zobowiązać ich do wniesienia dopłat do wysokości stukrotności wartości nominalnej posiadanych przez nich udziałów, dopłaty będą nakładane i uiszczane przez wspólników równomiernie w stosunku do ich udziałów (§7).

Przy zawiązaniu spółki doradcą i konsultantem po stronie (...) sp. z o.o., (...) sp. z o.o. i (...) był A. G. (1).

W chwili obecnej powódka jako wspólnik posiada 146 udziałów o łącznej wysokości 73.000,00 złotych, wspólnik (...) sp. z o.o. posiada 48 udziałów o łącznej wysokości 24.000,00 złotych, a wspólnik (...) sp. z o.o. posiada 146 udziałów o łącznej wysokości 73.000,00 złotych.

dowód: umowa spółki - akt notarialny Repertorium A nr 8977/2008 z dnia 17 lipca 2008 roku (k. 19-26), odpis KRS pozwanej (k. 27-32), KRS wspólnika (...) sp. z o.o. (k. 33-38), KRS wspólnika (...) sp. z o.o. (k. 39-48), zeznania za pozwaną A. G. (k. 568), zeznania świadka A. H. (k. 566), zeznania świadka P. (k. 567).

W 2008 r. pozwana spółka podjęła czynności zmierzające do uzyskania ekspertyz i opinii konstruktorskich oraz ofert architektonicznych, dotyczących planowanej inwestycji – nadbudowy istniejącego przy ulicy (...) budynku o dodatkową kondygnację. Z uwagi na szacowaną nieopłacalność inwestycji, która wymagałaby kosztownych prac wzmacniających konstrukcję budynku, w 2010 r. odstąpiono od dalszej realizacji planu rozbudowy. Jednocześnie jednak poszukiwano nowych rozwiązań inwestycyjnych (m.in. budowa nowego budynku na sąsiedniej działce, nadbudowa poprzez kondygnacje podziemne, budowa Centrum (...), Centrum (...) społeczno- biznesowej Szyperska – później- C.). Z upływem czasu powódka przestała być zainteresowana realizacją inwestycji budowlanej przez pozwaną spółkę, z uwagi na to, że wobec rozbudowy użytkowanego budynku dydaktycznego przy ulicy (...), pozyskała na swoje potrzeby wystarczające powierzchnie lokalowe. W styczniu 2014 r. powódka wyprowadziła się z najmowanego dotychczas budynku przy ulicy (...), będąc jednocześnie z mocy postanowień umowy najmu zobowiązaną do zapłaty czynszu najmu aż do końca roku 2014. Powódka pozostaje obecnie w sporze z (...) sp. z o.o. w zakresie zakończenia stosunku najmu.

dowód: sprawozdanie z działalności jednostki w roku obrotowym 2010 (k. 70), zeznania świadka I. F. (k.435-438), zeznania świadka W. Z. (k. 438-439), zeznania świadka A. H. (k. 566), zeznania świadka P. D. (k. 567), pismo powódki do (...) sp. z o.o. z dnia 31 stycznia 2014 r. (k. 92), pismo pozwanej z dnia 2 marca 2009 r. do (...) sp. z o.o. – zamówienie wykonania ekspertyzy – oceny możliwości dokonania planowanej inwestycji w nakresie nadbudowy istniejącego obiektu (k. 342), protokół odbioru pracy – wykonanie badań geotechnicznych wraz z fakturą Vat (k. 343,344), pismo pozwanej do powódki z dnia 21 maja 2009 r. w sprawie przekazania ekspertyzy (k. 345), oferta (...) sp. z o.o. z dnia 11 października 2013 r. w sprawie nadbudowy (...) z garażem podziemnym przy ul. (...) w P. (k. 346-348), zaproszenie do złożenia oferty koncepcji architektonicznej budowy Centrum (...) (k. 349), dokumenty projektowe dotyczące Centrum (...) społeczno- biznesowej Szyperska (k. 352-360), pismo pozwanej do powódki z dnia 6 listopada 2009 r. i 16 września 2009 r. (k. 382, 383).

W dniu 26 lipca 2010 r. odbyło się nadzwyczajne walne zgromadzenie wspólników spółki, gdzie jednogłośnie podjęto m.in. uchwałę w sprawie: wyrażenia (...) zgody na udzielenie pozwanej pożyczki; wyrażenia zgody zarządowi spółki na nabycie prawa użytkowania wieczystego nieruchomości położonej przy ulicy (...) i nabycia posadowionego tam budynku, udzielenia zgody wspólnikom (...) sp.z o.o. i (...) sp. z o.o. na zbycie udziałów nabywcy przezeń wybranemu.

dowód: protokół nadzwyczajnego zgromadzenia wspólników z dnia 26 lipca 2010 r. (k. 385-389), umowa pożyczki z dnia 20 lipca 2010 r. (k. 390).

W dniu 18 listopada 2010 r. powódka zaproponowała pozostałym wspólnikom zbycie posiadanych wówczas 26 udziałów na ich rzecz. Powódka jako przyczynę propozycji podała brak możliwości realizacji celu, dla którego (...) przystąpiła do pozwanej spółki.

dowód: pismo powódki do pozostałych wspólników pozwanej (k. 49, k. 51).

Ponownie w dniu 16 maja 2011 r. powódka wystosowała do wspólników pozwanej spółki pismo zawierające propozycję zbycia im udziałów, jednocześnie prosząc o wprowadzenie do porządku obrad zwyczajnego zgromadzenia wspólników wyrażenie zgody na zbycie udziałów przez (...) i podjęcie uchwały o likwidacji spółki.

dowód: pismo powódki z dnia 16 maja 2011 r. (k. 52, 53).

W roku 2008 i 2009 spółka odnotowała straty, pokryte z zysku wypracowanego w roku 2010. Uchwały o zatwierdzeniu sprawozdania z działalności spółki za rok 2010, podziale zysku i udzieleniu absolutorium prezesowi zarządu spółki zapadły w dniu 30 czerwca 2011 r. jednomyślnie.

dowód: protokół zwyczajnego zgromadzenia wspólników (...) sp. z o.o. (k. 54-56), sprawozdanie finansowe za rok 2010 (k. 58-69, k. 466-467), sprawozdanie z działalności jednostki w roku obrotowym 2010 (k. 70-72).

Spółka odbyła nadzwyczajne zgromadzenie wspólników w dniu 30 sierpnia 2011r. , odroczone do dnia 30 września 2011r. i przerwane do dnia 27 października 2011r. Obecni w dniu 30 sierpnia 2011 r. wspólnicy nie wyrazili chęci nabycia udziałów od (...), a prezes zarządu pozwanej udzielił na zapytanie powódki informację, że w przypadku podjęcia przez zgromadzenie wspólników uchwały o wyrażeniu zgody na umorzenie udziałów (...) po ich cenie nominalnej, spółka posiada środki odpowiadające ich kwocie. W dniu 27 października 2011 r. nadzwyczajne zgromadzenie wspólników podjęło uchwałę o podwyższeniu kapitału zakładowego spółki z kwoty 50 000 zł do kwoty 170 000 zł poprzez utworzenie 240 nowych udziałów o wartości nominalnej po 500 zł każdy. Wspólnicy postanowili ustalić sposób objęcia nowo utworzonych udziałów w ten sposób, że obejmuje je w całości jedynie dwóch z dotychczasowych wspólników, tj.: (...) 120 nowo utworzonych udziałów i (...) sp. z o.o. – 120 nowo utworzonych udziałów. Postanowiono, że nowo utworzone udziały pokryte zostaną poprzez konwersję przysługujących tym wspólnikom wierzytelności względem spółki z tytułu wcześniej udzielonych jej pożyczek z wkładem wnoszonym przez wspólnika na poczet objęcia nowo utworzonych udziałów w spółce, które mu przypadają. Uchwała została podjęta jednogłośnie.

dowód: protokół nadzwyczajnego zgromadzenia wspólników spółki z dnia 30 sierpnia 2011 r. (k. 74-76) i z dnia 30 września 2011r. (k. 77), protokół nadzwyczajnego zgromadzenia wspólników spółki z dnia 27 października 2011 r. (k. 79-82).

W roku 2011 spółka odnotowała zysk w wysokości 22 461,58 zł, w rok 2012 zamknięty został zyskiem w wysokości 1 737,51 zł. W 2013 r. zysk wyniósł 20 469,59 zł, a w roku 2014 1 264,07 zł. Koniec roku 2015 spółka zamknęła z zyskiem w wysokości 763,60 zł.

dowód: rachunek zysków i strat 2011 (k. 469), rachunek zysków i strat 2013 (k. 474), rachunek zysków i strat 2013 (k. 477), rachunek zysków i strat 2014 (k. 480), rachunek zysków i strat 2015 (k. 483).

W dniu 28 października 2013 r. odbyło się nadzwyczajne zgromadzenie wspólników (...) sp. z o.o., gdzie w porządku obrad znajdowało się podjęcie uchwały w sprawie wyrażenia zgody na umorzenie przez (...) jej wszystkich udziałów w pozwanej bez obowiązku spłaty. Uchwała w powyższym zakresie nie została podjęta, przeciw oddano 194 głosy, za 146. Nie zgłoszono sprzeciwu.

dowód: protokół nadzwyczajnego zgromadzenia wspólników spółki z dnia 28 października 2013 r. (k. 87-90).

W 2015 r. spółka odbyła w dniu 18 marca nadzwyczajne zgromadzenie wspólników, wielokrotnie przerywane (do dnia 9 kwietnia 2015 r., dnia 23 kwietnia 2015 r., dnia 14 maja 2015 r., dnia 28 maja 2015 r., dnia 12 czerwca 2015 r.), zamknięte jednomyślną uchwałą z dnia 12 czerwca 2015 r.

dowód: protokoły nadzwyczajnego zgromadzenia wspólników (k. 178-231).

W dniu 15 czerwca 2015 r. odbyło się nadzwyczajne zgromadzenie wspólników pozwanej, w którym nie uczestniczyła przez pomyłkę powódka. Podjęto wówczas większością 194 głosów reprezentujących 194 udziały i 57% kapitału

zakładowego uchwały o: zmianie siedziby spółki na miasto T. (zmiana § 1 ust. 2 umowy spółki); przyjęcie tekstu jednolitego umowy spółki; w sprawie odwołania z funkcji prezesa zarządu pana B. N.; w sprawie powołania do funkcji członka zarządu pana A. G.; w sprawie wyrażenia zgody na zbycie przez wspólników (...) sp. z o.o. i (...) sp. z o.o. wszystkich ich udziałów i zaferowanie ich do zakupu spółce wskazanej przez nowego członka zarządu pana A. G. za cenę ustaloną między kupującym i sprzedawcą; w sprawie dalszego istnienia spółki – postanowiono o kontynuowaniu działalności spółki.

dowód: protokół nadzwyczajnego zgromadzenia wspólników spółki z dnia 15 czerwca 2015 r. (k. 236-252).

W dniu 16 czerwca 2015 r. odbyło się kolejne nadzwyczajne zgromadzenie wspólników pozwanej spółki, przy udziale powódki, przerwane do dnia 30 czerwca 2015 r. i następnie do dnia 3 lipca 2015 r. W porządku obrad znalazło się m.in. omówienie i głosowanie w przedmiocie wyrażenia zgody: na zakup przez (...) sp. z o.o. nieruchomości; na zaciągnięcie przez spółkę kredytów (obrotowego i inwestycyjnego) na zakup nieruchomości; nałożenia na wspólników obowiązku dopłat do posiadanych przez nich udziałów w wysokości określonej podczas zgromadzenia wspólników – maksymalnie do wysokości przewidzianej umową spółki. Przeciwno przyjęciu uchwały w sprawie porządku obrad głosował pełnomocnik (...) i zgłosił do niej sprzeciw, oświadczając, że realizacja uchwalonego (za przyjęciem uchwały oddano 194 głosów, przeciw 146) porządku obrad zmierza do wyłudzenia od powódki środków finansowych i to w sytuacji, w której od wielu lat utrzymuje się brak współpracy pomiędzy spółką oraz jej wspólnikami. (...) podtrzymała jednocześnie swój wniosek o umorzenie posiadanych udziałów bez wynagrodzenia. Uchwałą wspólników w sprawie wyrażenia zgody na zakup przez spółkę nieruchomości i zaciągnięcia kredytów upoważniono spółkę do podjęcia działań analitycznych, których wyniki będą przedłożone wspólnikom w celu podjęcia uchwały co do realizacji konkretnej inwestycji i co do wyboru metod finansowania inwestycji. Uchwały zostały przyjęte przy sprzeciwie powódki, która sprzeciwiła się udziałowi w spółce i podejmowaniu przez nią jakichkolwiek działań gospodarczych – w tym również przygotowawczych – które mają zmierzać do prowadzenia bliżej nieokreślonych i niezgodzonych inwestycji, przy jednoczesnym wykorzystaniu dopłat jako sposobu ich finansowania. Pełnomocnik wspólników: (...) sp. z o.o. i (...) sp. z o.o. oświadczył, że wspólnicy ci mają zamiar udzielić spółce pożyczki na finansowanie działań związanych z zaciągnięciem kredytów na zakup nieruchomości. Podjęto również uchwałę o przerwie w obradach do dnia 13 lipca 2015 r., bez głosowania nad uchwałą w sprawie dopłat. Powódka, sprzeciwiając się przerwie wyraziła jednocześnie gotowość głosowania (przeciwko) dopłatom.

dowód: protokół nadzwyczajnego zgromadzenia wspólników z dnia 16 czerwca 2015 r. i z dnia 30 czerwca 2015 r. (254- 258), protokół nadzwyczajnego zgromadzenia wspólników z dnia 3 lipca 2015 r. (k. 260-267).

W dniu 30 czerwca 2015 r. odbyło się też zwyczajne zgromadzenie wspólników pozwanej spółki, podczas którego podjęto uchwały w sprawie zatwierdzenia sprawozdania zarządu z działalności spółki w roku obrotowym 2014; zatwierdzenia sprawozdania finansowego spółki w roku obrotowym 2014; przeznaczenia zysku osiągniętego przez spółkę w roku obrotowym 2014 (w wysokości 1 562,07 zł brutto) na poczet kapitału zapasowego spółki; udzielenia prezesowi zarządu absolutorium. Uchwały zostały przyjęte 194 głosami, przy 146 głosach wstrzymujących się i przy braku zgłoszonych sprzeciwów. Powódka złożyła pozwanej zastrzeżenia do sprawozdania z działalności jednostki w roku obrotowym 2014, gdzie wskazała, że w roku 2011 nie wyraziła zgody ewentualnego podjęcia tematu inwestycyjnego w momencie poprawienia się koniunktury w branży, nie współpracowała w ramach projektu dotyczącego projektu Centrum Społeczno-Biznesowe S. C. w obiekcie przy ulicy (...), natomiast ponownie zgłosiła w 2013 r. chęć zbycia, bądź umorzenia swoich udziałów w spółce.

dowód: protokół zwyczajnego zgromadzenia wspólników spółki z dnia 30 czerwca 2015 r. (k. 268-274), zastrzeżenia powódki do sprawozdania z działalności jednostki w roku obrotowym 2014 (k. 275).

W dniu 24 listopada 2015 r. pozwana spółka zawarła z (...) sp. z o.o. umowę o wykonanie prac analitycznych i projektowych dotyczących gruntów inwestycyjnych, które zamierzała nabyć (...) sp. z o.o.

dowód: umowa o wykonanie prac analitycznych i projektowych (k. 486-489).

W dniu 30 listopada 2015 r. wspólnik (...) sp. z o.o. udzielił pozwanej pożyczkę pieniężną w kwocie 60 000 zł. W dniu 11 stycznia 2016 r. odbyło się nadzwyczajne zgromadzenie wspólników spółki (...) sp. z o.o., przerwane do dnia 2 lutego 2016 r., gdzie nie została podjęta (przy 194 głosach przeciw i 146 głosach za) uchwała w sprawie wyrażenia zgody na zbycie posiadanych przez (...) udziałów spółki: spółce w celu ich umorzenia (w tym określenia wynagrodzenia) lub zbycia tych udziałów pozostałym wspólnikom, a także wyrażenia zgody spółce i jej wspólnikom na nabycie tych udziałów. Powódka nie zgłosiła sprzeciwu. Pełnomocnik wspólników (...) sp. z o.o. i (...) sp. z o.o. oświadczył w dyskusji poprzedzającej głosowanie, że wspólnikom zależy na utrzymaniu w składzie wspólników powódki oraz, że pozostali wspólnicy spodziewają się poprawy relacji między wspólnikami i realizacji wspólnych działań w przyszłości. W dalszym toku obrad pełnomocnik powódki wyraził sprzeciw (...) przeciwko zaciąganiu jakichkolwiek zobowiązań przez spółkę oraz stwierdził, że brak wyrażenia zgody na zbycie udziałów (...) w spółce przez ich zbycie pozostałym wspólnikom za symboliczną złotówkę, lub ich umorzenie bez wynagrodzenia, stanowi dowód na to, iż faktycznym celem pozostałych wspólników jest doprowadzenie do sytuacji, gdzie szkoła pośrednio lub bezpośrednio zostanie zmuszona do finansowania inwestycji, realizowanych według pomysłu pozostałych wspólników i przy sprzeciwie powódki. Zgromadzenie podjęło również, przy 146 głosach przeciw, uchwały w sprawie: wyrażenia zgody na zaciągnięcie przez pozwaną spółkę pożyczek od wspólników spółki jako pożyczkodawców środków przeznaczonych na sfinansowanie przez spółkę udziału własnego niezbędnego przy zakupie nieruchomości; wyrażenia zgody na zaciągnięcie przez spółkę kredytów (obrotowego i inwestycyjnego) na zakup nieruchomości; wyrażenia zgody na zakup przez spółkę nieruchomości położonych w W., osiedle (...); wyrażenia zgody na obciążenie udziałów posiadanych przez wspólników zastawem (uchwały nr 3, 4, 5 i 6). Pełnomocnik powódki głosował przeciw podjęciu tych uchwał i zgłosił co do nich sprzeciw. W dniu 15 stycznia 2016 r. (...) sp. z o.o. zawarła z (...) sp. z o.o. umowę przedwstępną warunkową sprzedaży nieruchomości położonej w P., przy ulicy (...). W dniu 27 stycznia 2016 r. wspólnik (...) sp. z o.o. udzielił pozwanej pożyczkę pieniężną w kwocie 1 237 113,00 zł. W tym samym dniu wspólnik (...) sp. z o.o. udzielił pozwanej pożyczkę pieniężną w kwocie 3 762 887,00 zł.

dowód: umowa pożyczki z dnia 30 listopada 2015 r. (k. 490), protokół nadzwyczajnego walnego zgromadzenia wspólników dnia 11 stycznia 2016 r. (k. 496-497), protokół nadzwyczajnego walnego zgromadzenia wspólników dnia 2 lutego 2016 r. (k. 498-503), umowa pożyczki z dnia 27 stycznia 2016 r. (k. 491), umowa pożyczki z dnia 27 stycznia 2016 r. (k. 492), umowa przedwstępna warunkowa sprzedaży nieruchomości (k. 493-495), operat szacunkowy nieruchomości gruntowej zabudowanej przy ulicy (...) w P. (k. 506-507), biznesplan budynek biurowy Szyperska 20 (k. 508-510).

Powódka jak dotychczas nie zaskarżyła do sądu żadnej z podjętych uchwał zgromadzenia wspólników pozwanej. Pozostali wspólnicy pozwanej nie godzą się na wystąpienie z grona wspólników powódki, uważając, iż zaszkodzi to jej wizerunkowo.

bezsporne, nadto dowód: zeznania na pozwaną A. G. (k. 568)

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dowodów wymienionych wyżej. Sąd uznał za wiarygodne wymienione wyżej dokumenty, albowiem ich moc dowodowa nie została przez żadną ze stron zakwestionowana. Dokumenty prywatne stanowiły dowód tego, że osoby, które je podpisały złożyły oświadczenia w nich zawarte (art. 245 k.p.c.), a dokumenty urzędowe stanowiły dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone (art. 244 § 1 k.p.c.). Za zasługujące na przymiot wiarygodności Sąd uznał zeznania wszystkich przesłuchanych w sprawie świadków: I. F., W. Z., P. D., A. H. oraz zeznania złożone za pozwaną przez prezesa jej zarządu A. G. (2). Zeznania te różniły się co do okoliczności jakimi miał być cel zawiązania pozwanej spółki oraz prowadzenie przez nią działalności po roku 2010. Różnice te okazały się jednak nieistotne ze względu na fakt, że cel działalności gospodarczej, dla której powołano byt prawny pozwanej spółki wyinterpretować można nie tylko z dokumentu umowy spółki, ale i dalej podejmowanych przez spółkę działań biznesowych (por. rozważania w dalszej części uzasadnienia). Zeznania świadka G. S. sąd ocenił wiarygodne, ale ponieważ świadek nie posiadał wiadomości co do okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy nie stanowiły one podstawy poczynionych ustaleń faktycznych.

Na rozprawie w dniu 16 października 2015 r. Sąd Okręgowy oddalił wniosek powódki o zobowiązanie pozwanej do przedłożenia potwierdzeń przez powódkę odbioru dokumentów wskazanych w odpowiedzi na pozew (lub dowodów potwierdzających zapoznanie się z tymi dokumentami) jako wniosek zbędny do rozstrzygnięcia sprawy, gdyż zmierzający do wykazania okoliczności, które bez zobowiązania sądu powinna strona pozwana wykazać, zgodnie z ogólną regułą dowodową (art. 6 k.c., art. 232 k.p.c.). Na rozprawie w dniu 5 lutego 2016 r. sąd oddalił wniosek powódki o przesłuchanie świadka K. H. oraz w charakterze strony pozwanej B. N.. Również sąd oddalił na rozprawie wniosek o uzupełniające przesłuchanie świadków G. S. i I. F. na okoliczność udzielenia upoważnienia panu G. dla prowadzenia negocjacji w celu zawiązania spółki a także dalej, dla reprezentowania interesów (...) w czasie jej działalności po jej zawiązaniu, jako zmierzające do wykazania okoliczności nieistotnych dla rozstrzygnięcia.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 271 pkt 1 ksh sąd może wyrokiem orzec rozwiązanie spółki na żądanie wspólnika lub członka organu spółki, jeżeli osiągnięcie celu spółki stało się niemożliwe albo jeżeli zaszły inne ważne przyczyny wywołane stosunkami spółki. Trzeba przy tym pamiętać, że powództwo w trybie art. 271 ksh jest niejednokrotnie jedynym środkiem pozwalającym na „wyjście” wspólnika ze spółki, zwłaszcza gdy skorzystanie z innych uprawnień, których realizacja powoduje ustanie członkostwa wspólnika – zbycia lub umorzenia udziałów – jest nadzwyczaj utrudnione lub niemożliwe. Prawo żądania rozwiązania spółki przez sąd powinno być ostatecznym środkiem, albowiem wraz z rozwiązaniem spółki unicestwieniu podlega cały zespół wartości niematerialnych mających często znaczną wartość finansową (por. Łukasz Wydra „Uwagi na temat powództwa członka organu spółki o rozwiązanie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością” i literatura tam przywołana, Przegląd sądowy, czerwiec 2012, s. 107 i n.).

Zgodnie z przywołanym przepisem, aby sąd uwzględnił powództwo musi dopatrzeć się w ustalonym stanie faktycznym braku możliwości osiągnięcia celu spółki albo wystąpienie innych ważnych przyczyn, które wywołane zostały stosunkami spółki. Najogólniej ujmując, chodzi o ustalenie, czy prowadzenie działalności, w kontekście przyczyn powoływanych przez stronę żądającą rozwiązania spółki, jest w ogóle możliwe. Korzystanie przez stronę powodową z uprawnienia przewidzianego w trybie art. 271 ksh musi być zawsze uzasadnione w świetle obiektywnego stanu rzeczy i nie wystarczy subiektywne przekonanie, że rozwiązanie spółki jest zasadne.

W niniejszej sprawie powódka domagając się rozwiązania (...) sp. z o.o. powołała obie w/w przyczyny mające uzasadniać zgłoszone roszczenie, z jednej strony wskazując, że spółka od 2010 r. nie realizuje celu, w jakim rozstała zawiązana a obecnie jego osiągnięcie nie jest już możliwe. Innych zaś ważnych przyczyn wywołanych stosunkami spółki powódka upatruje w istniejącym konflikcie z pozostałymi wspólnikami, którzy łącznie posiadają większość udziałów (196) skutkującym nierespektowaniem praw (...) jako wspólnika poprzez uniemożliwianie jej wyjścia ze spółki, co wynika z braku wyrażenia zgody na zbycie bądź umorzenie (nawet bez wynagrodzenia) udziałów.

Analizując przedmiotową sprawę pod kątem pierwszej z przesłanek z art. 271 pkt 1 k.s.h. należy zaznaczyć, że w literaturze przez cel spółki rozumie się rodzaj działalności, dla prowadzenia której spółka została powołana. Kodeks spółek handlowych nie zawiera definicji legalnej „celu spółki”, stanowiąc, że „zawiązanie spółki” może nastąpić w każdym celu prawnie dopuszczalnym, chyba że ustawa stanowi inaczej”. W doktrynie przyjmuje się, że zawiązanie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością może służyć bądź realizacji celów gospodarczych tj. zarobkowych, gospodarczych niemających charakteru zarobkowego oraz niegospodarczych. Dekodowanie celów wyznaczonych w danej spółce z o. o. powinno się odbywać poprzez analizę postanowień jej umowy. Cel powinien być wprost określony w umowie spółki (choć nie jest to jednak konieczne) lub wynikać z przedmiotu jej działalności. Wobec nieokreślenia *expressis verbis* w umowach celu danej spółki, niezbędne jest dekodowanie na podstawie przedmiotu jej działalności, jako obligatoryjnego elementu wskazanego w umowie. Właściwe określenie przedmiotu działalności, którą spółka ma prowadzić ma stanowić konkretyzację celu, dla którego powołano byt prawny. W trakcie funkcjonowania spółki znaczny wpływ na realizację celu spółki wywierają będą jej organy zajmujące się bieżącym prowadzeniem spraw spółki oraz kontrolą nad nią. W rozumieniu art. 271 ksh niemożność osiągnięcia celu spółki jest

zawsze „ważną przyczyną” uzasadniająca jej rozwiązanie. Niemożność osiągnięcia celu przez spółkę może wynikać zarówno z przyczyn zawinionych, jak i niezawinionych przez wspólników czy organy spółki. Może mieć ona charakter prawny, na przykład uzyskanie bądź utrata koncesji, oraz charakter faktyczny, na przykład utrata majątku oraz brak możliwości jego odzyskania. Sąd dokonuje oceny możliwości osiągnięcia celu przez spółkę z szerokiej perspektywy, a przejściowe czy nawet trwalsze trudności ekonomiczne, które mają jednak charakter przewycięzalny, nie będą uzasadniać rozwiązania spółki (por. D. Wajda „Przyczyny uzasadniające sądowe rozwiązanie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością” glosa do wyrok SA w Poznaniu z dnia 9 listopada 2006 r., „ Glosa” 2008 nr 8 i literatura tam powołana). Przyjmuje się, że omawiana niemożność osiągnięcia celu powinna mieć charakter obiektywny. Nie wyklucza się jednak, że może ona też zachodzić subiektywnie, jeżeli jest wywołana stosunkami spółki, zwłaszcza konfliktem między zwalczającymi się wspólnikami posiadającymi taką samą ilość udziałów, który uniemożliwia podjęcie uchwał, np. w sprawie pokrycia strat czy wyboru organu spółki, a w konsekwencji utrudnia właściwe działanie spółki (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 15 maja 2009 r. II CSK 18/09)

In casu osiągnięcie celu pozwanej spółki nie okazało się niemożliwe, ani z przyczyn obiektywnych (niezrealizowanie i odpadnięcie celu, dla którego realizacji spółka została powołana), ani subiektywnych – ze względu na istniejący konflikt pomiędzy powódką a pozostałymi wspólnikami.

Przede wszystkim zaznaczenia wymaga, że sąd, inaczej niż pojmuje to powódka, zdekodował cel powołanej umową z dnia 17 lipca 2008 r. spółki (...). Powódka w toku procesu konsekwentnie twierdziła, że jedyną przyczyną, a zarazem celem, dla której przystąpiła do spółki, była inicjatywa zrealizowania inwestycji polegającej na rozbudowie budynku przy ulicy (...), co miało zaspokoić jej rosnące potrzeby lokalowe. Powódka wielokrotnie w wyrażonym, zarówno wobec spółki i pozostałych wspólników, jak i sądu, stanowisku podkreślała, że pozwana nie ma (począwszy od 2010 r.) możliwości realizacji celu, gdyż (...) nie ma obecnie żadnych niezaspokojonych potrzeb lokalowych, a przy tym nie korzysta już z wcześniej najmowanych pomieszczeń. Utrata przez powódkę zainteresowania w realizacji pierwotnie planowanej przez spółkę inwestycji, nie oznacza jednak odpadnięcia celu, dla którego zaistniał był prawny (...) sp. z o.o. Zaznaczenia bowiem wymaga, że skoro cel pozwanej nie został wprost określony w umowie spółki, to dla jego odtworzenia należało sięgnąć do postanowień 3 umowy spółki, gdzie strony zgodnie postanowiły, iż przedmiot działalności (...) sp. z o.o. obejmuje:

- roboty budowlane związane z wznoszeniem budynków,
- roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej,
- roboty budowlane specjalistyczne,
- działalność związaną z obsługą rynku nieruchomości, uprawy rolne, chów i hodowla zwierząt, wyłączając działalność usługową,
- pośrednictwo pieniężne,
- pozostałą finansową działalność usługową,
- wynajem i dzierżawę,
- działalność komercyjną.

Z powyższego jednoznacznie zatem wynika, że strony umowy określiły szeroko przedmiot działalności spółki, w tym przede wszystkim nie tylko jako roboty budowlane związane z wznoszeniem ściśle określonego budynku (jak wskazuje powódka), ale w ogólności, co nakazuje przyjąć, że taki też był cel zawiązania spółki. Również przesłuchani w sprawie świadkowie zeznali, że chociaż pierwszą inwestycją jaką miała przeprowadzić spółka była rozbudowa budynku przy ulicy (...), to niezależnie od powodzenia przedsięwzięcia – uzależnionego wszak od pozyskanych dopiero następczo w stosunku do umowy spółki ekspertyz, następnie spółka miała prowadzić dalszą działalność gospodarczą. Podkreślić należy, że umowa pozwanej przewiduje jej powołanie na czas nieokreślony, stąd również

i z tej przyczyny odpada interpretacja celu spółki ferowana przez stronę powodową. Zaznaczenia jednocześnie wymaga pewna niekonsekwencja w jaką popada powódka twierdząc, że od 2010 r. nie jest możliwe ani faktycznie ani hipotetycznie realizowania celu spółki. Pomimo bowiem, że w dniach 18 listopada 2010 r. i następnie 16 maja 2011 r. (...) zaproponowała pozostałym wspólnikom zbycie wówczas posiadanych 26 udziałów, to następnie po tym jak w dniu 30 sierpnia 2011 r. (...) sp. z o.o. i (...) sp. z o.o. nie wyrazili woli nabycia oferowanych udziałów, to w dniu 27 października 2011 r. powódka objęła 120 nowo utworzonych udziałów pozwanej spółki.

Ponadto szeroko rozumiany cel spółki, tożsamy z przedmiotem jej działalności, jak wykazało przeprowadzone postępowanie dowodowe, w całym czasie od nawiązania spółki może i ostatnio jest z powodzeniem realizowany. Z ustalonego stanu faktycznego wynika szczegółowo, że (...) po odstąpieniu w 2010 r. od realizacji pierwotnie planowanej inwestycji z uwagi na jej nieopłacalność, w dalszym ciągu poszukiwała nowych pomysłów inwestycyjnych w branży budownictwa (m.in. budowa nowego budynku na sąsiedniej działce – Szyperska 20, nadbudowa poprzez kondygnacje podziemne, budowa Centrum (...), Centrum (...) społeczno- biznesowej Szyperska – później- C., a ostatnio budownictwo mieszkaniowe w W. na osiedlu (...)). Pozwana spółka przy tym osiąga w kolejnych latach obrotowych zysk (za wyjątkiem roku 2008 i 2009).

Analizując natomiast możliwość osiągnięcia celu spółki, przez pryzmat konfliktu jej wspólników na tle dalszego funkcjonowania spółki i braku zgody na wystąpienie z jej struktur (...), zauważyć należało, że z uwagi na fakt, iż udziałowcy posiadają aktualnie odpowiednio po 146 udziałów - (...) sp. z o.o., a (...) sp. z o.o. – 48 udziałów, nie istnieje w obecnym układzie pat decyzyjny, jak wynika z ustalonego stanu faktycznego spółka odbywa ważne zgromadzenia wspólników, na których podejmowane są uchwały. Odmienne zapatrywania powódki co do dalszej działalności pozwanej (brak zgody na zaciąganie jakichkolwiek zobowiązań dla prowadzenia planowanych przez pozostałych wspólników inwestycji) nie skutkuje brakiem decyzyjności organu spółki, jakim jest zgromadzenie wspólników. Przy tym co istotne powódka, pomimo, iż niejednokrotnie zgłasza sprzeciw co do podejmowanych wbrew oddanym przez nią głosom uchwał, to jak dotąd nie skorzystała ani razu z przysługujących jej uprawnień korporacyjnych, w drodze ich zaskarżenia.

Niezależnie od powyższych uwag, w ocenie Sądu, w przedmiotowej sprawie nie zachodziły także inne ważne przyczyny wywołane stosunkami spółki, które dawałyby podstawę do rozwiązania pozwanej w oparciu o art. 271 pkt 1 k.s.h.

Zawarty w art. 271 pkt 1 k.s.h. zwrot „ważne przyczyny” należy do zwrotów normatywnych o charakterze odsyłającym i ocennym. Ustawodawca uelastycznia w ten sposób stosunki prawne i pozostawia możliwość określenia danego stanu faktycznego mocą rozstrzygnięcia sądowego. Jako takie „ważne przyczyny” wskazać można między innymi zaangażowanie wszystkich lub większości wspólników w działalność konkurencyjną wobec działalności spółki, dokonywane przez wspólników nadużycia lub malwersacje, które powodują także utratę dobrego imienia przez spółkę. „Ważne przyczyny” warunkujące rozwiązanie spółki istnieją wtedy, gdy „w szczególnie jaskrawy sposób władze spółki w oparciu o większość wspólników pozbawiają wspólnika tak istotnych umownych lub ustawowych jego uprawnień, że dalsze jego w niej uczestnictwo staje się dla niego bezprzedmiotowe, wystąpienie zaś ze spółki lub zbycie udziału za cenę, odpowiadającą jego wartości, jest dla wspólnika niemożliwe, a odzyskanie powyższych uprawnień w innej drodze - nadzwyczaj utrudnione” (por. orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 22 kwietnia 1937 r., C I 1863/36, w : OSNC 1938/4, poz. 163 oraz z dnia 10 kwietnia 2008 r., IV CSK 20/08, niepubl.). Co istotne z punktu widzenia rozpoznawanej sprawy, nie każde ograniczanie praw jednego ze wspólników można więc zakwalifikować jako uzasadniające wyrok rozwiązujący spółkę. Ograniczanie praw musi mieć charakter patologiczny i w konsekwencji prowadzić do nieprawidłowości w funkcjonowaniu spółki.

Generalnie zatem oceniając, ważne przyczyny rozwiązania spółki odwołują się do sytuacji faktycznych, w których dalsze uczestnictwo w spółce staje się bezprzedmiotowe, są naruszone istotne umowne lub ustawowe uprawnienia wspólnika, bądź wspólnik jest pozbawiony tych istotnych uprawnień, zagubiony jest cel spółki. To wszystko jedynie jednak w sytuacji, gdy nie jest możliwe, bądź jest bardzo utrudnione, rozwiązanie występujących, niepożądanych zjawisk, w innej drodze. Pod takim też kątem należało zatem ocenić sytuację powódki upatrującej w braku wyrażenia przez spółkę zgody na zbycie przysługujących (...) udziałów, bądź ich umorzenie, nawet bez wynagrodzenia, innej

ważnej przyczyny, o jakiej mowa w art. 271 ksh. Zdaniem powódki uporczywe stanowisko pozostałych wspólników będących w koalicji przeciwko wypuszczeniu z grona wspólników (...), podpierane argumentacją o szkodliwości tego zabiegu dla wizerunku spółki, w rzeczywistości podyktowane jest chęcią uwikłania powódki w zobowiązania finansowe pozwanej, poprzez nałożenie (w przyszłości) obowiązku dopłat, czy też pożyczek. Analizując argumentację powódki przez pryzmat dokonanych przez nią dotychczas czynności zmierzających do opuszczenia spółki, sąd doszedł do wniosku, że nie przedsięwzięła ona dotąd wszystkich wystarczających kroków, by uznać przeciwnie temu działania pozostałych wspólników, jako uporczywe, czy wręcz patologiczne i prowadzące do łamania przysługujących (...) praw korporacyjnych, co dopiero mogłoby przemawiać za uwzględnieniem powództwa. Powódka nie zaskarżyła do sądu powództwem o uchylenie (art. 249 ksh) żadnej z zapadłych od 2011 r. uchwał odmawiających wyrażenia jej zgody na umorzenie udziałów bez obowiązku spłaty (por. SN z dnia 3 czerwca 2015 r. V CSK 592/14, LEX nr 1729657 co do możliwości zaskarżenia tzw. uchwał negatywnych, które to stanowisko aprobuje tut. Sąd). Co najistotniejsze jednak, powódka nie wykazała, że podjęła inicjatywę w przedmiocie uzyskania zgody spółki na zbycie udziałów nabywcy innemu niż pozostali wspólnicy. Aktywność (...) w zakresie podjętych działań zmierzających do wyjścia ze spółki ograniczyła się zatem w przeciągu nieco ponad dwóch lat przed wytoczeniem powództwa, jedynie do jednokierunkowej propozycji umorzenia udziałów w spółce, chociaż nawet bez obowiązku spłat oraz oferty zbycia udziałów pozostałym wspólnikom. Powódka bezwzględnie, przed wytoczeniem powództwa o rozwiązanie spółki, winna była podjąć działania w celu uzyskania zgody zgromadzenia wspólników na zbycie jej udziałów podmiotom trzecim (innym niż pozostali wspólnicy), tym bardziej że uchwały wyrażające zgodę na zbycie udziałów z prawem wskazania nabywcy, zostały podjęte w stosunku do pozostałych wspólników. Zdaniem Sądu Okręgowego mała skuteczność (brak sądowego zaskarżenia uchwał) czynności powódki oraz brak działań w celu zbycia udziałów podmiotom trzecim, przemawia za przyjęciem stanowiska, że wytoczony obecnie środek ochrony praw wspólnika jest przedwczesny i jego uwzględnieniu sprzeciwiać się musi postulat ostateczności powództwa unicestwiającego byt prawny spółki.

Należy pamiętać, że sam fakt minimalizowania roli wspólnika w spółce nie jest wystarczająco „ważną przyczyną”. Przystępując do spółki z o.o. wspólnik godzi się bowiem z funkcjonującą w tej spółce zasadą rządów większości. Zmiana struktury kapitałowej spółki (pojawienie się nowego wspólnika większościowego w dotychczas wyrównanej wielkości udziałach w kapitale zakładowym), czy zmiana zawieranych „koalicji” między wspólnikami może powodować utratę przez jednego ze wspólników decydującej dotychczas pozycji w spółce. Wspólnik może mieć inny pomysł co do dalszego funkcjonowania spółki, jednak będzie musiał podporządkować się woli większości. Nie może on doprowadzić do sądowego rozwiązania spółki tylko dlatego, że stał się wspólnikiem mniejszościowym i nie aprobuje nowej strategii spółki (por. D. Wajda „Przyczyny uzasadniające sądowe rozwiązanie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością” glosa do wyrok SA w Poznaniu z dnia 9 listopada 2006 r., „Glosa” 2008 nr 8).

W orzecznictwie wskazuje się, że powództwo zmierzające do rozwiązania spółki stanowi subsydiarny środek prawny, tzn. kompetencja do żądania rozwiązania spółki przysługuje wówczas, gdy trwały konflikt między wspólnikami nie może zostać usunięty przy zastosowaniu innych dostępnych środków prawnych, w szczególności przez wyłączenie wspólnika ze spółki lub zbycie udziałów (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 10 września 1993 r., I ACr 343/93, LexPolonica nr 302790). Musi zatem istnieć konflikt uniemożliwiający funkcjonowanie spółki (co in casu nie ma miejsca), nadto dodatkowo jeszcze dla rozwiązania spółki musi istnieć sytuacja, że wspólnik domagający się rozwiązania nie ma innej możliwości wyjścia ze spółki. Spółka z o.o. stanowi bowiem odrębny od wspólników podmiot prawa prywatnego (osobę prawną), który występuje w obrocie gospodarczym pod własną firmą i który nabywa prawa i zaciąga zobowiązania. Ponieważ spółka funkcjonuje w pewnej przestrzeni prawnej, za sprzeczne z zasadą bezpieczeństwa obrotu należałoby uznać przyznanie mniejszościowemu wspólnikowi prawa rozwiązywania spółki, jeżeli ma on możliwość poszukiwania ochrony przysługujących mu praw w inny sposób niż poprzez rozwiązanie spółki i podział jej majątku.

W odniesieniu do sytuacji powódki nie można zasadnie twierdzić, że wyczerpała ona jak dotąd wszelkie możliwości opuszczenia spółki. Jak wspomniano powyżej, swoje interesy zmierzające do umorzenia posiadanych w (...) sp. z o.o. udziałów chronić powinna w drodze sądowego zaskarżenia uchwał o odmowie wyrażenia zgody na umorzenie

(por. SN z dnia 3 czerwca 2015 r. V CSK 592/14, LEX nr 1729657). Przede wszystkim jednak, przed wytoczeniem powództwa o rozwiązanie spółki, winna podjąć wszelkie umownie przewidziane możliwości zbycia udziałów, w tym przede wszystkim poprzez uzyskanie zgody na zbycie udziałów na rzecz obcego podmiotu, zważywszy że takie zgody na zbycie uzyskali pozostali wspólnicy.

Nie można zatem wykluczyć, że w przyszłości, w razie podjęcia przed powódkę tych działań i ich braku skuteczności, dalsze uniemożliwienie przez pozostałych wspólników wyjścia powódce ze spółki, stanowić będzie przyczynę do rozwiązania spółki. Aktualnie jednak powództwo należało uznać za przedwczesne. Brak dostatecznej determinacji w tym zakresie nakazywał przyjąć, że obecnie prawa wspólnika (...) nie są łamane w takim stopniu, które można by uznać za rażąco i jaskrawe, bowiem nadal istnieją środki prawne, które powódka musi przedsięwziąć aby wyczerpać drogę przed wytoczeniem powództwa z art. 271 ksh. Trzeba jednocześnie zaznaczyć, że sytuację powódki obawiającej się nałożenia na nią obowiązków finansowych wobec spółki, również zabezpiecza w takiej ewentualności powództwo z art. 249 ksh.

Reasumując Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że w rozpoznawanej sprawie, uwzględniając całokształt sytuacji oraz interes spółki i wspólników, nie uległa ziszczeniu żadna z przesłanek warunkujących ostateczne dla bytu spółki rozwiązanie. Istniejący między wspólnikami spór co do dalszego bytu pozwanej i funkcjonowania w jej strukturach powódki, nie stanowi na obecnym etapie przyczyn wystarczająco uzasadniających rozwiązanie spółki. Spółka prowadzi działalność, osiąga zysk, oraz może funkcjonować w prawidłowy sposób (posiada organy zdolne do podejmowania decyzji). Zdaniem Sądu nie ma więc aktualnie jeszcze przesłanek dla żądania rozwiązania takiej spółki.

Kierując się zatem wyżej poczynionymi uwagami Sąd Okręgowy, uznając wytoczone powództwo za przedwczesne, na podstawie art. 271 pkt 1 k.s.h. orzekł jak w punkcie 1 wyroku.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. Powód przegrał proces w całości i Sąd zasądził od niego na rzecz pozwanej kwotę 377 zł. Na powyższą kwotę składa się kwota zastępstwa procesowego pozwanej obliczona na podstawie § 10 pkt 23 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu w zw. z §21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz 17 zł opłaty od pełnomocnictwa.

SSO Piotr Marciniak